

Голові разової спеціалізованої вченої
ради в Національному університеті
«Одеська політехніка»
доктору наук з державного
управління, професору
Саханенко С.Є.

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата наук з державного управління,
доцента **Яценка Володимира Архиповича** на дисертацію **Васильєва Павла Олександровича** «Публічне управління в органах прокуратури на сучасному етапі в умовах реформування», подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду Національного університету «Одеська політехніка» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

1. Актуальність теми дисертації

Обрана тема дисертаційного дослідження Васильєва Павла Олександровича «Публічне управління в органах прокуратури на сучасному етапі в умовах реформування» безперечно відповідає нагальним потребам розвитку публічного управління в Україні. В умовах масштабних суспільно-політичних трансформацій, загострення безпекових викликів, поглиблення євроінтеграційних процесів та необхідності підвищення інституційної спроможності держави саме модернізація органів прокуратури постає як один із ключових напрямів вдосконалення системи публічної влади.

Зважаючи на те, що прокуратура виконує важливі функції у сфері нагляду за законністю, координації діяльності правоохоронних органів, забезпечення прав і свобод громадян, її адаптація до сучасних стандартів управління є надзвичайно актуальною. У цьому контексті запропоноване дисертантом дослідження є доречним, оскільки охоплює комплекс питань, що стосуються теоретичних основ публічного управління в органах прокуратури, аналізу реформ, впровадження нових управлінських підходів, цифровізації процесів, а також адаптації міжнародного досвіду.

Підвищення прозорості, підзвітності, ефективності управлінської діяльності прокуратури є не лише внутрішньою потребою української правової системи, але й частиною міжнародних зобов'язань держави, особливо у сфері антикорупційної політики та демократичного врядування. Дисертант справедливо обґрунтовує, що лише через системну трансформацію управлінських механізмів прокуратура зможе відповідати очікуванням суспільства та міжнародних партнерів.

Таким чином, обрана тематика повністю відповідає пріоритетам наукових досліджень у сфері публічного управління, є суспільно значущою,

міждисциплінарною за своїм характером і відкриває перспективи для подальших досліджень та практичного застосування.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації, представлені в дисертаційній роботі Васильєва Павла Олеговича, вирізняються високим рівнем аналітичної глибини, концептуальної логіки та міждисциплінарного балансу. Дисертант комплексно підходить до вивчення предмета дослідження, поєднуючи категоріальний аналіз правових термінів, інституційні підходи до публічного управління та конкретні приклади правозастосовної практики. Це дозволило авторові створити переконливу доказову базу для кожного висновку, сформованого у роботі.

Значна частина роботи присвячена аналізу законодавства, організаційних структур, управлінських процедур, а також динаміки реформування прокуратури у світлі оновлених управлінських стандартів. Автор не обмежується лише юридичним аналізом, а застосовує широкий спектр методологічних підходів – системний, функціональний, історико-правовий, герменевтичний, компаративний. Така методологічна палітра свідчить про здатність дисертанта до цілісного осмислення предмету дослідження, що відповідає сучасним вимогам до фахівця у сфері публічного управління.

Висновки роботи мають чіткий аналітичний характер, виведені на підставі логічного ланцюга аргументації, належним чином оформлені та послідовно узагальнені. Особливо варто відзначити обґрунтованість практичних рекомендацій, що стосуються вдосконалення стратегічного планування, інституційної взаємодії, цифрової трансформації та розвитку кадрового потенціалу в органах прокуратури. Вони сформульовані не декларативно, а з урахуванням наявної правової бази, управлінських обмежень та ресурсної спроможності системи.

Отже, наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є обґрунтованими, чіткими, логічно структурованими та мають як теоретичну, так і прикладну цінність для розвитку публічного управління в Україні.

3. Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна дисертаційного дослідження Васильєва Павла Олеговича полягає у цілісному теоретико-методологічному переосмисленні ролі органів прокуратури як суб'єкта публічного управління в умовах трансформації системи державної влади. У роботі сформульовано низку оригінальних положень, що відображають новий науковий підхід до розуміння управлінської функції прокуратури, її взаємодії з іншими органами публічної влади та відповідності діяльності міжнародним стандартам демократичного врядування.

уперше:

обґрунтовано концептуальні засади впровадження стандартів добросовісності як ключового елементу організаційно-правового механізму

публічного управління органами прокуратури, сформульовано авторське визначення поняття «стандарти доброчесності в діяльності органів прокуратури», визначено критерії та ознаки їх імплементації;

сформульовано нову авторську дефініцію поняття «антикорупційний механізм в органах прокуратури» та визначено його структурні складові, обґрунтовано комплекс інноваційних інструментів запобігання корупції в публічному управлінні в органах прокуратури;

розкрито сутність нової організаційно-правової парадигми публічного управління в органах прокуратури з урахуванням досвіду країн Європейського Союзу та досвіду функціонування Офісу Генерального прокурора України;

удосконалено:

концептуальний підхід щодо еволюції публічного управління в органах прокуратури України на сучасному етапі реформування, що дозволило виокремити його ключові етапи, напрями та пріоритети розвитку відповідно до міжнародних стандартів;

понятійно-категоріальний апарат у сфері публічного управління органами прокуратури шляхом уточнення таких дефініцій, як: «публічне управління в органах прокуратури», «організаційно-правовий механізм публічного управління прокуратурою», «міжнародні стандарти публічного управління в діяльності органів прокуратури»;

наукові уявлення про зміст і сутність міжнародних стандартів публічного управління в органах прокуратури, які конкретизовано автором у контексті публічного управління в органах прокуратури України з акцентом на європейський досвід та кращі світові практики;

набули подальшого розвитку:

теоретичні підходи до аналізу та оцінювання ефективності антикорупційних інструментів у системі публічного управління органами прокуратури, а також визначення критеріїв їх результативності та перспектив впровадження;

наукові положення щодо використання зарубіжного досвіду реформування органів прокуратури, запропоновано модель адаптації окремих елементів міжнародних практик до українського контексту з урахуванням національних особливостей;

теоретичні засади формування перспективних напрямів удосконалення організаційно-правового механізму публічного управління органами прокуратури, що дозволяють підвищити прозорість, ефективність та відповідальність у діяльності прокуратури;

наукові рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правової бази діяльності органів прокуратури, які орієнтовані на посилення антикорупційної складової та імплементацію міжнародних стандартів публічного управління;

пропозиції щодо цифровізації організаційно-правового механізму публічного управління прокуратурою через запровадження електронних систем контролю, моніторингу та оцінювання діяльності прокурорів, що сприятиме підвищенню ефективності, прозорості та довіри суспільства до прокуратури;

концепції щодо необхідності зміцнення інституційної спроможності органів прокуратури шляхом удосконалення процедур добору та професійного розвитку прокурорського персоналу відповідно до сучасних стандартів доброчесності та професійної етики.

Таким чином, дисертація містить нові наукові підходи до розуміння та вдосконалення організаційно-правового механізму управління органами прокуратури в Україні та має істотне значення для розвитку науки публічного управління й реформування вітчизняної правової системи.

4. Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях

Результати наукового дослідження, представлені в дисертації Васильєва Павла Олеговича, у повному обсязі відображені в опублікованих працях, що відповідає встановленим вимогам до здобувачів ступеня доктора філософії. Загальний доробок автора включає вісім публікацій, серед яких п'ять наукових статей у фахових виданнях, у тому числі одна — у зарубіжному журналі, та три публікації у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій.

Тематика публікацій охоплює ключові аспекти дисертаційного дослідження: теоретичні засади публічного управління в органах прокуратури, антикорупційні інструменти, стандарти доброчесності, цифрову трансформацію управлінських процесів, взаємодію прокуратури з іншими суб'єктами публічної влади, а також особливості міжнародного досвіду в організації управління в прокурорських системах. Такий тематичний спектр свідчить про системність дослідження, узгодженість наукових позицій автора та послідовність викладення результатів.

Особливої уваги заслуговує публікаційна активність здобувача в контексті апробації результатів дослідження — участь у конференціях в Україні та за кордоном, зокрема у наукових заходах, присвячених реформам публічного управління, цифровому врядуванню та європейській інтеграції. Це свідчить про включеність автора в сучасний науковий дискурс і готовність до публічного представлення своїх наукових ідей на національному й міжнародному рівнях.

Таким чином, основні наукові результати дисертації опубліковані у формі, що забезпечує їх доступність для фахової спільноти та відповідає вимогам до обґрунтованості, апробації та репрезентативності наукової роботи на здобуття ступеня доктора філософії.

5. Значення роботи для науки, практики та суспільства

Дисертаційне дослідження Васильєва Павла Олеговича має вагоме значення для розвитку науки, удосконалення практики публічного управління, а також для суспільного поступу в контексті демократичної трансформації української держави. У науковому аспекті робота наповнює новим змістом понятійний апарат, що стосується управління в органах прокуратури, вводить у науковий обіг комплекс авторських дефініцій і структурних моделей, що дозволяє розширити методологічні засади вивчення управлінської функції прокуратури. Запропоновані підходи можуть бути використані в подальших

наукових дослідженнях з проблем інституційної модернізації, державного контролю, адміністративного нагляду та цифрового управління.

З практичної точки зору результати дисертації вже знайшли застосування в діяльності органів прокуратури, зокрема Білгород-Дністровської окружної прокуратури Одеської області та Офісу Генерального прокурора України. Здобуті автором висновки лягли в основу управлінських рекомендацій щодо вдосконалення організаційної структури, запровадження стратегічного планування, посилення антикорупційної складової, а також впровадження стандартів доброчесності та електронного документообігу. Крім того, використання напрацювань у діяльності Тренінгового центру прокурорів України свідчить про їхню методичну і освітню цінність, зокрема при підготовці керівних кадрів для системи прокуратури.

У суспільному вимірі дисертація відповідає актуальному запиту на підвищення прозорості та підзвітності органів влади. Робота спрямована на зміцнення довіри до прокуратури як ключової інституції у сфері забезпечення прав людини, законності та правопорядку. Розроблені автором пропозиції щодо інституціоналізації відкритих механізмів управління, цифрової комунікації, взаємодії з громадянським суспільством цілком узгоджуються з принципами демократичного врядування.

Таким чином, дисертаційне дослідження Павла Олеговича Васильєва має значний потенціал для впливу на науковий, практичний і суспільний рівні, відповідає стратегічним завданням публічної адміністрації та сприяє посиленню інституційної сталості державного управління в Україні.

6. Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

У результаті вивчення дисертаційного дослідження Васильєва Павла Олеговича порушень академічної доброчесності не виявлено. Усі запозичення з наукових джерел належно оформлені з дотриманням вимог академічного цитування, посилання на використані роботи зроблено коректно, плагіат відсутній.

7. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Дисертаційне дослідження Васильєва Павла Олеговича вирізняється глибоким аналітичним змістом, системністю побудови та високим рівнем теоретичної обґрунтованості. Водночас, у межах наукової дискусії, окремі положення роботи викликають зацікавлення як потенційні напрями подальших досліджень або потребують додаткового розширення.

Насамперед, заслуговує на увагу питання організаційно-правової взаємодії прокуратури з іншими органами публічної влади. Автор слушно наголошує на необхідності нормативного уточнення механізмів координації, однак варто було б більш детально проаналізувати потенційні конфлікти повноважень, що виникають у процесі взаємодії прокуратури з місцевим самоврядуванням та спеціалізованими правоохоронними структурами.

Крім того, питання запровадження системи зовнішньої оцінки ефективності управлінських рішень у прокуратурі порушено у роботі фрагментарно. Було б доцільно запропонувати конкретні моделі індикаторів,

які дозволяли б оцінювати якість стратегічного планування, комунікації з громадськістю або дотримання стандартів доброчесності в динаміці.

Також автор активно звертається до позитивного досвіду європейських країн щодо незалежності прокуратури від політичного впливу, однак доцільно було б доповнити дослідження аналізом механізмів забезпечення незалежності не лише інституційної, а й внутрішньої — зокрема, на рівні прийняття рішень окремими прокурорами, процедур внутрішнього контролю, дисциплінарної автономії тощо.

Усі зазначені міркування мають характер наукової пропозиції, а не критичного зауваження. Вони не применшують якості дисертаційного дослідження, а лише засвідчують потенціал теми для подальших аналітичних розвідок у межах галузі публічного управління та адміністративної юстиції.

8. Загальний висновок про відповідність роботи встановленим вимогам

Дисертаційна робота Васильєва Павла Олеговича «Публічне управління в органах прокуратури на сучасному етапі в умовах реформування» є науково завершеним, теоретично обґрунтованим та практично значущим дослідженням, яке повністю відповідає сучасним вимогам до кваліфікаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Робота характеризується логічною структурою, чітким методологічним апаратом, глибоким осмисленням предмета дослідження та наявністю елементів наукової новизни.

Дисертація має міждисциплінарний характер, успішно інтегрує правові, управлінські та інституційні підходи до аналізу функціонування прокуратури в умовах трансформації системи публічної влади. Запропоновані наукові положення та практичні рекомендації можуть бути використані як у подальших академічних дослідженнях, так і в процесі вдосконалення організаційно-правового механізму діяльності органів прокуратури в Україні.

Апробація результатів дослідження в наукових фахових виданнях і на міжнародних конференціях, їх часткове впровадження в практику, відсутність порушень академічної доброчесності, а також актуальність та глибина опрацювання проблематики дозволяють зробити висновок про те, що дисертація відповідає всім критеріям, встановленим чинним законодавством України для робіт на здобуття ступеня доктора філософії.

Вважаю, що дисертаційна робота Васильєва Павла Олеговича заслуговує на схвалення, а її автор — на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

Яценко Володимир Архипович

кандидат наук з державного управління,

Національний університет «Одеська політехніка»